VSS

От: Димитър Лещаков
Изпратено: 15 октомври 2026 г. 16:20
До: vss@vss.justice.bg
Относно: отговори от Димитър Лещаков - прокурор в АП - Велико Търново на въпроси на БИПИ на основание чл. 15 от Правилата за провеждане на членове на ВСС от съдиите, прокурорите и следователите

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ВСС-2995/15-10-2026

Отговори на въпроси,
поставени от Български институт за правни инициативи,
на основание чл. 15 от Правилата за произвеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите

Въпрос № 1 за лична оценка за ефективността на настоящия Висш съдебен съвет за осигуряване и отстояване на независимостта на съдебната власт и отделните магистрати, например като при случаите със съдия Владислава Цариградска, съдия Ивайло Йосифов, прокурор Ивайло Занев, прокурор Иво Илиев, разкритията около кръга на Петьо Петров – „Еврото“ и Мартин Божанов – „Нотариуса“? Какво бихте променили, ако Ви изберат за член на ВСС при изпълнение на тези правомощия и задължения?

Отговор: Предвид известната ми общодостъпна информация считам, че сякаш настоящият Висш съдебен съвет следваше по-активно, категорично и своевременно да заяви своето отношение към постъпилата в официалните медии информация по посочените във въпроса случаи и обстоятелства и след изясняване на заявените данни да вземе много по-решително отношение към засегнатите магистрати. Посочените във въпроса обстоятелства за конкретни лица, обаче, не са ми надлежно известни и поради това не бих могъл да взема по-категорично отношение по този въпрос и усещането ми за несвоевременност и некатегоричност на позицията на настоящия ВСС. Считам, че членовете на бъдещия ВСС следва да заявяват своята позиция открито и своевременно след представяне на официална информация за посегателства и нарушения, свързани с независимостта на съдебната власт и отделни магистрати и решително да отстояват тази независимост, съобразно и резултатите от своевременно и качествено проверяване на съответните твърдения и/или изявления.

Въпрос № 2 за мнение за възможност за отзоваване на изборни членове на ВСС от професионалната квота.

Отговор: Считам, че тази възможност следва действително да бъде обсъдена от българския законодател, с обсъждане и на предпоставките, основанията и гаранциите срещу злоупотреби и с цел ненарушаване независимостта на съдебната власт. Адмирирам подобна възможност.

Въпрос № 3 за профила, моралните и професионални качества на главния прокурор на Р България.

Отговорът на този въпрос е почти идентичен на отговора на подобен въпрос от прокурор Светлозар Костов от АП – София - главният прокурор на Р България следва да демонстрира почтеност и етичност във взаимоотношенията; да е убеден в необходимостта от постоянно отстояване на независимостта на съдебната власт и на Прокуратура на Р България; да е неподатлив на неправомерни или неетични въздействия; да има положителна обществена репутация; да отстоява собствените си позиции и мнения; да притежава задълбочени правни познания, управленски потенциал и други умения и качества, посочени от мен в споменатия отговор на идентичен въпрос. Наличието на множество кандидати предпоставя възможност за най-добър избор.

Въпрос № 4 относно разликата във възнагражденията в отделните звена на съдебната власт и необходимост от законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията.

Отговор: Считам, че разликата във възнагражденията между магистратите от различните органи на съдебната власт е прекомерна и поради това несправедлива. Тази разлика следва да бъде съществено редуцирана и снижена. Освен това считам, че възнагражденията на съдебните служители са крайно минимални и особено за най-ниско платените длъжности. Поради това възнагражденията на служителите следва да бъдат завишени. Не считам за необходимо закрепване в закон на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата. Базовото определяне на тези размери, обаче, намирам за удачно да бъде съобразено и обвързано с обективни данни, както тези по отменената предходна редакция на чл. 218, ал. 2 от ЗСВ, в която обвързването беше с информация на Националния статистически институт.

Въпрос № 5 за възможно използване на система с генеративен изкуствен интелект или софтуер, базиран на големи езикови модели при разработване на концепцията ми.

Отговор: При разработване на концепцията не съм използвал изкуствен интелект или софтуер, като посочения във въпроса.

Въпрос по концепцията № 1 за лично мнение по съществуващия механизъм за разследване на главния прокурор, по възможността за автоматичен съдебен контрол върху отказите за образуване на досъдебни наказателни производства и по отношение на прекратяването на наказателни производства, ротационния принцип и мястото на следствието.

Отговор: Нямам практически професионален опит и не съм бил съпричастен към ползването на механизма за разследване на главния прокурор. Поради това не бих могъл коректно да обсъждам този механизъм. По отношение възможността за автоматичен съдебен контрол върху постановленията, с които се отказва образуване

на досъдебни производства и постановленията за прекратяване на наказателни производства считам, че следва да бъде съобразен техният съществен брой и необходимостта, предвид това, за съответно кадрово обезпечаване на контролните съдебни инстанции. Въвеждането на ротационен принцип на работа на ВСС е добра идея, но както вече имах възможност да посоча – това е въпрос, който следва да бъде решен от законодателя. Ротационният принцип на работа на колективен орган би бил ползотворен за осигуряване на приемственост и по-добра ефективност на работа на новоназначените служители. От друга страна, чрез този принцип е възможно по-трудно и бавно преодоляване на натрупани неправилни и неудачни практики на работа. Все пак считам, че ползите от този принцип на работа биха били повече от негативите. По отношение мястото на следствието в съдебната власт считам, че обсъждането на възможни такива промени не допринася за подобряване на действията по разследване. Множеството различни европейски модели /и най-вече на големите европейски държави/ на работа на следствените органи са ми известни най-общо. Единен такъв модел не съществува. Считам, че както всяка европейска страна, така и България следва да отстоява и усъвършенства възприетия в исторически план модел на работа на магистратите с функции за наказателно разследване и за гарантиране стриктното прилагане на закона при наказателни разследвания.

Въпрос по концепцията № 2 относно справедливостта на статистическата отчетност относно натовареността на отделните прокурорски звена, възможността за въвеждане в Унифицираната информационна система на Прокуратурата на РБ на некоректни данни, конкретни механизми за генериране на нереална натовареност, подавани ли са от мен писмени сигнали за констатирани нередности по отношение на записванията в УИС, предлагам ли одит на УИС и санкции за подаване на неверни данни и дали за по-правилно и справедливо преценяване на действителната натовареност следва да бъдат използвани и други методи и начини, освен посочените в концепцията допълнителни справки и проверки.

Отговор: Не считам, че информацията, въвеждана през годините и въвеждана и понастоящем в УИС, е некоректна. Поради това не намирам за необходимо да бъде извършван одит на тази система. След въвеждането на УИС на ПРБ в прокурорската дейност съм имал възможност да констатирам множество и разнообразни некоректни записвания, които към момента не бих могъл да посоча конкретно, като включително и аз съм допускал такива. При всички тези случаи, обаче, съм оставял с убеждението, че съответният пропуск е породен от неволна грешка, незнание или невнимание. При констатиране на грешни или непълни записвания или пропуски в УИС - при ревизии по места в прокуратури или по възложени ми преписки за решаване, винаги съм изисквал устно от съответните съдебни служители да бъде заявено коригиране на констатираната възможна грешка или непълнота, за резултата от което съм бил уведомяван /в отделни случаи и лично съм проверявал наличието на промяна на съответните записвания/. Считам, че процесът по коректно и еднакво въвеждане на данни в УИС - по еднакъв начин и критерии за всички звена в Прокуратурата на Р

България, продължава и към момента. Поради това по мое мнение за правилното преценяване на действителната натовареност на отделния орган би следвало да бъдат съобразявани и някои относително по-устойчиви и почти винаги по еднакъв начин въвеждани параметри в УИС, както и данни от други източници, относно броя реално работили магистрати през съответния период, брой обвинителни актове, споразумения за решаване на дела и предложения за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административни наказания, брой разследвани досъдебни производства, брой участия в съдебни заседания по конкретен вид съдебни производства и т. н. за различните периоди от време. Считам, че възможната санкция за некоректно въвеждане на данни в УИС би следвало и е идентична със санкцията, налагана за некоректни записвания в дневниците, регистрите и азбучниците, водени на хартиен носител.

Въпрос по концепцията № 3 за посочване на конкретни примери от практиката на Висшия съдебен съвет, дали ми повод да посоча необходимост при вземането на решения да не бъдат пораждани съмнения за тенденциозност, пристрастност или цели, различни от законните и моралните принципи и изисквания, както и защо предлагам приемане на нови вътрешни правила, с по-голяма конкретика.

Отговор: Не, не съм имал предвид конкретни производства. По-голяма конкретика относно предлаганите възможности за нови правила за дисциплинарни производства, за атестиране, за конкурси и т.н. по концепцията не съм си позволявал да правя, защото считам, че промените в устройствения закон по тези материи се обсъждат и с голяма вероятност много скоро ще бъдат направени. Промяната в закона налага приемане от ВСС на нови правила и методики. Промяната на съществуващите вътрешни правила, методики и други актове на ВСС е необходима и с цел съобразяване на отношението по тези въпроси на новоизбраните членове на ВСС и техните виждания за натрупаните проблеми и за начините за разрешаване. Магистратите следва стриктно да съблюдават спазването на съответния закон. Поради това само и единствено в рамките на актуалния закон следва да бъдат положени усилия за своевременно, предвидимо, ясно и безпристрастно обсъждане и вземане на решения.

Въпрос по концепцията № 4 относно смисъла на отбелязана от мен в концепцията необходимост за публична реакция и по отношение на служебните нарушения на магистрати.

Отговор: Добавката е направена с цел уточняване необходимостта от своевременна и надлежна реакция по отношение на всяко посегателство срещу независимостта на магистратите.

Въпрос по концепцията № 5 за посочване на конкретни публично известни или други примери, дали ми повод за извод за натрупване на негативни виждания за прокурорската работа и липса на доверие в дейността, как самата прокуратура е

допринесла за това през годините и посочване на конкретни примери от личната практика.

Отговор: Както посочих по-горе, а и при отговори на други запитвания, публично злободневните примери, цитирани по повод твърдения за лобизъм, пристрастия, заинтересованост и т.н., не бих могъл да обсъждам коректно, тъй като обстоятелствата по тях не са ми надлежно известни. Натрупването на негативни разбирания за работата - според мен категорично неправилни за огромната общност от съдии, прокурори и следователи, следва да бъде преодоляно чрез системно посочване не само на негативни, но и на позитивни примери. Като примери от моята практика бих могъл да посоча производствата по в.н.о.х.д. № 90 по описа за 2025 г. на Великотърновския апелативен съд, касаещо присъда по н.о.х.д. № 454 по описа за 2024 г. на Плевенския окръжен съд относно престъпление по чл. 342, ал. 3, б. „в“, пр. 2, вр. ал. 1 от НК, по в.н.о.х.д. № 357 по описа за 2023г. на Великотърновския апелативен съд, касаещо присъда по н.о.х.д. № 121/2023г. по описа на Ловешкия окръжен съд по обвинение за престъпление по чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.1, вр. чл.26, ал.1 от НК и множество други наказателни производства.

С уважение!

Димитър Лещаков - прокурор в АП – Велико Търново